

PO FABIANIJEVIH POTEH

8. BIENALE OTROŠKEGA PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA
Štanjel, 2018

Na naslovnici:
Lana Traven, 8. r.
OŠ Grm Novo mesto

Na notranji strani:
Vida Balažic, 8. r.
OŠ Puconci

PO FABIANIJEVIH POTEH

Štanjel, oktober 2018

PROJEKT PO FABIANIJEVIH POTEH PRIREJAJO:

OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen
OŠ Dutovlje
Društvo likovnih pedagogov Primorja
Društvo učiteljev geografije Slovenije

STROKOVNI VODJI:

mag. Vlasta Markočič
Tanja Samec, prof. lik. umetnosti

STROKOVNI SODELAVCI:

mag. Igor Lipovšek
mag. Lea Nemec
izr. prof. dr. Bea Tomšič Amon
doc. dr. Domen Zupančič

KOORDINATORJI PROJEKTA:

Nives Cek
Doroteja Kobal Černe
mag. Vlasta Markočič
Miranda Novak
Dunja Peric
Tanja Samec

STROKOVNA KOMISIJA LIKOVNEGA NATEČAJA:

Predsednica: izr. prof. dr. Bea Tomšič Amon, oddelek za likovno pedagogiko Pedagoške fakultete
Univerze v Ljubljani

Člana: Simon Mlakar, akademski slikar, likovni pedagog
Mojca Lenardič, prof. lik. umetnosti

MEDNARODNI PROJEKT PO FABIANIJEVIH POTEH 2018

Mednarodni projekt Po Fabianijevih poteh je posvečen domačemu arhitektu Maksu Fabianiju in združuje različne dejavnosti ter aktivnosti, katerih skupna značilnost je oblikovanje prostora.

8. BIENALE OTROŠKEGA PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA je meddržavni likovni natečaj, namenjen učencem, dijakom in predšolskim otrokom doma in v tujini.

USTVARJALNA GEOGRAFSKA PREDSTAVITEV MOJEGA KRAJA je 5. natečaj za oblikovanje geografske predstavitve svojega kraja, ki vabi učence in dijake slovenskih osnovnih in srednjih šol k ustvarjalnemu predstavljanju krajev in njihovih posebnosti.

STROKOVNA PREDAVANJA:

mag. Lea Nemeč: POJMOVNE MREŽE – »GRAFIČNE POKRAJINE« STRUKTUR INFORMACIJ, POJMOV IN ODNOSOV MED NJIMI

izr. prof. dr. Bea Tomšič Amon: PROSTOR NAŠ VSAKDANJI

doc. dr. Domen Zupančič: DIGITALNI GRAFIKOLOG KOT NOV NAČIN KOMUNIKACIJE MED LJUDMI, POGLED ARHITEKTA

POSTAVITEV PROSTORSKIH INSTALACIJ je spremljevalna aktivnost, ki se odvija v nedokončanih grajskih prostorih v obliki ektempora v organizaciji OŠ Dutovlje, OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen in Društva likovnih pedagogov Primorja. Udeležujejo se ga učenci primorskih osnovnih šol.

EKSTEMPORE DRUŠTVA LIKOVNIH PEDAGOGOVI z naslovom Površine Krasa: vzorci, strukture, simboli.

RAZSTAVA DRUŠTVA LIKOVNIH PEDAGOGOVI z naslovom Površine Krasa: vzorci, strukture, simboli

Člani Društva likovnih pedagogov Primorja razstavljajo svoje grafike, v katerih se zrcali površina Krasa.

PO SPACALOVIH STOPINJAH odtiskujem svojo grafiko

Delavnica omogoča spoznavanje prostora preko usmerjenega opazovanja in lastne ustvarjalnosti.

POT VODE PO ŠTANJELU

Igra odkrivanja vodnih poti omogoča spoznavanje Štanjela preko odkrivanja z vodo povezanih lokacij.

ZAKLJUČNA PRIREDITEV PROJEKTA z odprtjem razstave obeh natečajev poteka v srednjeveškem delu naselja Štanjel.

PROSTOR NAŠ VSAKDANJI

Izr. prof. dr. Bea Tomšič Amon

Ključne besede: arhitekturno oblikovanje, cilji likovnih nalog iz arhitekturnega oblikovanja, avtentična izkušnja prostora, modeli predstavitve prostora, merilo

Prostor, v katerem živimo, razumemo in zaznavamo prek razmerij med predmeti, ki se v njem nahajajo. Med njimi se vzpostavljajo povezave v razdalji, smeri, poudarjajo se razlike v velikosti, višini in značilnostih površin, ki ga sestavljajo, omejujejo in opredelijo. Prostor je posoda, v kateri se odvija naše življenje. Obstaja neodvisno od predmetov. Zaznavo prostora lahko opredelimo kot igro praznin med predmeti, nezasedenim prostorom in neprehodnih predmetov, okoli katerih se gibljemo. Prostor zaznavamo, »izkusimo« ravno zato, ker se lahko gibljemo. Gibanje nam omogoča sestaviti neke vrste mreže prostorov, v katerih se pojavljajo različni objekti v določenem odnosu in ob določenih razdaljah. Distanca, razdalja, loči objekte in jih tudi povezuje. Skupaj s »prostorninskostjo« vida in tipa nam tudi vonj, okus in senzibilnost kože obogatijo razumevanje sveta in njegov prostorski in geometrijski značaj. Zaznavanje prostora temelji na odkrivanju in percepciji prostorskih kvalitet.

V središču kompleksnih odnosov v prostoru je stabilna točka v prostoru prav opazovalec, ki je telesno središče za navezovanje fizičnih in čutnih odnosov s predmeti svojega okolja; je doživljajsko središče čustvenih in kulturnih ovrednotenj in je miselno središče premišljanja in osmišljanja teh odnosov. Naše zanimanje za prostor je pogojeno z eksistenčno nujo bivanja v okolju. Človeško telo samo po sebi ločuje prostor okolja na znotraj in zunaj svojega telesa. Gibanje omogoča razumevanje in sintetično podobo treh dimenzij. Skozi gibanje zaznavamo, doživljamo in razumemo prostor. Pot raziskovanja prostora vedno vključuje časovno dimenzijo. Za tisto, česar ne zajamemo z enim samim pogledom, potrebujemo

dodatne informacije, ki jih dobivamo z gibanjem po prostoru. Ko se gibljemo po prostoru, ugotavljamo odnose med prostorskimi elementi, odkrivamo okolje in tudi občutimo svoje telo in njegov položaj znotraj prostora. Skozi gibanje spoznavamo prostor in tako si ustvarimo izkušnjo, ki povezuje opazovano in opazovalca. Vse izkušnje prostora so subjektivne in vse imajo konkretno realno osnovo. Ljudje doživljamo izkušnjo skozi čutnost lastnega telesa, pridobivamo podatke iz okolja v nizu posameznih zaznav in jih organiziramo v pomenljive strukture znotraj danega konteksta.

Pojmovanje prostora se je spreminjalo in se spreminja tako, kot se spreminja naš način življenja. Vse spremembe družbenih in zgodovinskih procesov počasi in postopoma spreminjajo in dopolnjujejo zgodovino pojmovanja in razumevanja prostora v sedanjosti in naše ravnanje z njim. Zato moramo odgovornost za ravnanje v prostoru in s prostorom prevzeti tako posamezniki kot celotna družba. To je mogoče le, če smo zadovoljivo poučeni o procesu prostorskega načrtovanja ter o vplivih in posledicah sprejetih prostorskih odločitev.

Razvijanje učenčevega razumevanja prostora je temeljna naloga predmeta likovna umetnost v osnovni šoli. Likovno izražanje pa je eno od najpomembnejših sredstev človeške kompleksne orientacije v okolju. Učenci spoznavajo prostorsko oblikovanje, razvijajo prostorske predstave z oblikovanjem prostorskih tvorb in se tako seznanjajo z osnovami arhitekture. Likovne naloge pomagajo otroku pri izostritvi opazovanja in individualizaciji fenomenov v okolju. Ključne cilje dosegamo pri likovni vzgoji v večplastnem procesu pridobivanja »znanja«, z razvijanjem različnih strategij mišljenja, s povezovanjem teorije s prakso, s sposobnostjo samostojnega, ustvarjalnega in kritičnega mišljenja ter presojanja.

Tudi sam prostor in opremljenost prostorov lahko ne samo odraža pozitivno naravnost, temveč jo lahko neposredno spodbuja. Učenci v šolskem okolju, ki spodbuja in spoštuje ustvarjalnost, razumejo

njen pomen in tako postanejo pozitivno naravnani do nje. Na učenčevo ustvarjalnost vpliva vsakodnevna naravnost v omogočanje, prepoznavanje, spodbujanje, usmerjanje, izgrajevanje učenčevih močnih področij. Z ustvarjalnostjo pridemo do novih idej, najdemo rešitve problemov in pridemo z ustvarjalno idejo do iznajdbe, šele ko korenito spremenimo način zaznavanja problema in iskanja njegove rešitve. Ideje spreminjamo z razmišljanjem, z notranjim razstavljanjem in sestavljanjem razpoložljivih informacij. Razmišljanje je spretnost, ki jo lahko razvijamo. Ustvarjanje je delovanje. Delovni proces ustvarjanja ni značilen samo za umetnost, temveč v enaki meri tudi za znanost.

Ustvarjalna oseba je vedno pod vplivom svojega okolja, življenjskih izkušenj in interakcije med njimi in lastnim intelektualnim razvojem. Ustvarjalna oseba ustvarja v otroštvu in tudi v odrasli dobi. Ustvarjalec ustvarja sredi družbe in ne v praznem prostoru in času. Zato je njegovo delovanje obenem zgodovinsko. Ustvarjalec ustvarja zgodovino in obratno, zgodovina ustvarja ustvarjalca (Trstenjak, 1981).¹ Status ustvarjalnosti je odvisen od vrednostnega sistema družbe kot celote. Družba, ki visoko vrednoti vsak ustvarjalni potencial, ga lahko prepozna in ga razvija pri posamezniku in s tem tudi družbo kot celoto. Žal okolje do ustvarjalnih idej navadno ni pretirano naklonjeno, saj so te običajno oddaljene od ustaljenih, konvencionalnih vzorcev, zato je posameznikovo delovanje v veliki meri odvisno od njega samega in njegove reakcije na spodbudnost okolja. »Vsak posameznik ima izredne lastnosti. Jasno je, če bi vsakega postavili na pravo mesto, bi imela družba od njega največjo mogočo korist. Naša naloga je odkrivati posebne lastnosti pri učencu in mu dati možnost, da se izkaže. Zato je učitelj dolžan preučevati svoje učence«, pravi M. Fabiani (1999, 153).² Družba, ki želi napredovati, je dolžna ustvariti pogoje, v katerih

¹ Trstenjak, A. (1981). *Psihologija ustvarjalnosti*. Ljubljana: Slovenska matica.

² Fabiani, M. (1999). *Akma, duša sveta*. Ustanova Maks Fabiani.

bo lahko vsak subjekt imel možnost, da razvija svoje potenciale bodisi na umetniškem bodisi na znanstvenem področju.

V svetu, v katerem se dušimo v količini informacij, šola ni več vir podatkov. Le-te lahko pridobimo na vsakem koraku s pogledom na mali ekran telefona. Prav tako ni več potrebno, da bi se v šoli učili operirati s podatki. Digitalni svet je iz nas naredil male »operativne sisteme«, ki zavedno ali nezavedno funkcionirajo s povezovanjem in mreženjem po logičnih postopkih, ne glede na vsebino podatkov. Česar pa nas tehnologija ne »uči«, je kritično vrednotenje. Za vrednotenje potrebujemo izdelane kriterije. V družbi, v kateri posameznikov ne združijo skupne vrednote, interesi in pogledi na življenje, je praktično nemogoče ustvariti življenjsko okolje, naklonjeno vsem skupaj in tudi slehernim posameznikom. Tukaj pa šola lahko najde novo poslanstvo, ki ga je zavoljo tehničnega in tehnološkega napredka postopoma izgubila: po eni strani v podpori razvoja ustvarjalnega posameznika in po drugi strani v vzgoji takih vrednot, ki bodo posameznikom pokazale, da je potrebno graditi in ohraniti skupen prostor, v katerem bo vsak s svojim individualnim značajem lahko živel. Živel pa bo lahko le, če se bo zavedal, da nihče od nas ne zmore živeti sam, da visoka ustvarjalnost ni namenjena čaščenju individualizma, ampak ima smisel, ko jo »postavimo« drugim na razpolago – za skupno dobro in napredek družbe, v kateri živimo.

Likovni natečaj Po Fabianijevih poteh je projekt, ki že 16. leto združuje oboje: podpira ustvarjalne učence in učitelje ter s svojo vsebino opozarja na vrednote skupnega življenjskega prostora. Da je temu tako, potrjuje dejstvo, da je vsako leto likovna ustvarjalnost, ki se izkaže pri likovnih izdelkih, presenetljivo sveža, polna raznovrstnih idej, originalnih načinov uporabe likovnih tehnik in materialov in izvirnih sporočil v likovnih motivih. Izkušnja ustvarjalnega procesa je neprecenljiva, ko otrok slutí, da tako lahko razvija lastne potenciale in se pripravlja za prihodnost, ko bo svet zagotovo popolnoma drugačen.

DIGITALNI GRAFIKOLOG KOT NOV NAČIN KOMUNIKACIJE MED LJUDMI, POGLED ARHITEKTA

doc. dr. Domen Zupančič

Ključne besede: vizualne podobe, maketa, piktogram, arhitekturno snovanje

Živimo v dobi vizualne kulture, kjer so oči tiste, ki izbirajo. Kvadrat je postal univerzalni, malikovani format vsesplošne družbene aplikacije za objavo slikovnega in video materiala, ki te trenutno obdaja. Delo arhitekta je v tem času v mnogočem podobno valobranu na morju, saj so mnogi naročniki dodobra oboroženi z idejami, pogosto so tako polni raznolikih idej kot tlačenka. »Contemporary artists must contend with the fact that culture is profoundly affected by the proliferation and circulation of images.« (Walker, 2004: 73) (Sodobni ustvarjalci so primorani sprejeti, da je sodobna kultura dodobra prežeta z razredno razdelitvijo – profilizacijo in intenzivno cirkulacijo slikovnega gradiva.) Nič nimam proti njim in tlačenki, da ne bo pomote! Vizualni referenčni vzorci so do manjše mere dobri, ko pa se količina teh vzorcev močno poveča, se lahko posamezne ideje prehitro utrdijo v mislih. Ti vzorci se lahko močno zagrizejo v pričakovane predstave o končni obliki, kar ovira pot razvoja ideje od bistvenih načel do končne oblikovne rešitve.

In kako to poteka v praksi? Naročniki k meni pogosto pristopijo z vabilom na ogled lokacije bodočega objekta ali pa gremo pogledat že zatečeno stanje na objektu. Po uvodnih zadevah se usedemo in pomenkujemo ob kavi. Praviloma pa se pogovor prevesi v *digitalni grafikolog*, ko si kažemo pametne telefone s primeri, kaj si predstavlja naročnik in kako jaz vidim te zadeve. Taka komunikacija poteka tako, da nekdo poišče sliko, ki mu predstavlja okvirno vizualno podobo pričakovanega rezultata (sorodnost oblike prostora, vzporednost uporabljenih materialov, podobnost barvnih odtenkov, način osvetlitve ...). Nato to sliko prek aplikacije deli z menoj, da si jo bom ogledal, shranil in komentiral. Taka

seansa poteka morda uro ali dve, razvije se zelo živahna debata, precej hitro prispemo do okvirne rešitve. Temu osebno pravim, da poiščemo kolažno miselno rešitev, saj v mnogočem spominja na popart umetniška dela. Zadevo obojestransko potrdimo s primernimi čustvenčki, ki si jih dolepimo k slikovnemu gradivu. Torej klasificiramo, da si potrdimo že spoznano vsebino. Zanimivo pri tem je, da me to spomni na strogo morfološko klasifikacijo, ki smo jo med urami biologije gulili na primerih lišajev, mahov in podobnih bitij. Čustvenčki so zame del klasifikacije izjav in grafičnih vsebin na aplikacijah za medsebojno komunikacijo (WhatsUp, Viber, Pinterest ...). Ta prvi stik namenoma praviloma vodim kot nestrukturirano možgansko nevihto, kjer stresamo ideje, ki se kar nabirajo, in jih po časovnih etapah komentiramo, dodelujemo. Strukturirano možgansko nevihto uvajam le redko, bolj pri stalnih naročnikih, s katerimi se že bolje poznamo in smo prešli skozi več ustvarjalnih ciklusov.

Naslednji korak je odmik od vsebine projekta za vsaj teden dni. Takrat se dogodi to, da se moj začasni spomin glede podane naloge izprazni, v glavi ostane le čustveno najintenzivnejši zapis o tematiki. Takrat se snovalski proces nadaljuje z zapisom besedila projektne naloge. V obdobju, ko premišlujem o projektu, večkrat posegam po literaturi s področja psihoanalize in filozofije, načrtno iščem povezave med nalogo, naročnikovimi željami in možnostmi realizacije. Obsedenost pri izdelavi projektov, da se realizirajo, je v arhitekturi precej močna. Paradoksalno je, da je postopek snovanja in graditve glavnina dejavnosti (obstajanja) arhitekta. Rezultat: hiša je v domeni tistega, ki biva v njej in z njo. Da se ti dve poti križata in nista vedno vzporedni, je splošno sprejeta resnica. Tematiki diskrepance med tema potema se zoperstavimo na različne načine, pogost način je s postopnim skiciranjem in delovnimi maketami, ki jih intenzivno predebatiramo z naročnikom. Nastanejo prvotne kolažne slike, nekatere začetne slike doživijo preobrat in jih na poti k iskanju prostorske rešitve izvzemamo iz nabora inspirativnega gradiva. Grafikolog je na tej točki intenzivnejši. Z uporabo kamere na telefonih se lahko snema zelo spodobne fotografije ali kratke filme pogledov v makete. Fotografije so pogosto tako

nazorne z vidika merila realnosti, da se lahko pogovarjamo o pogledih iz arhitekture v krajino (kje bo okno, kakšna bo odprtina v zidu ...). Fotografski aparat v telefonu je postal neločljivo orodje pri snovalskem procesu v arhitekturi. Ko postavim telefon k maketi, je pogled enak, kot bi bil ob pravi veliki hiši. Posneta fotografija pogleda v maketo je že med sestankom prepotovala pol sveta (pred časom sem imel naročnika, ki je imel svojo ljubljeno osebo v Južni Afriki) in v nekaj minutah je prišla nazaj dorisana fotografija. Vpliv referenčnih slik s prvega sestanka je bil omiljen oziroma sem analizirano gradivo v predhodnem miselnem procesu zdesetkal, ovrigel in dodal še kakšen lasten primer v obliki lastne skice. Tak pristop omogoči odmik od univerzalnosti arhitekturne rešitve in povzema duha lokacije in časa. Ob tem pa vključim še naročnikove predstave, opisane z besedami, ter lastna načela ter vidike. Srečanje je bilo v dobri uri končano. Vsi zadovoljni smo se poslovili, dva v resničnem svetu in eden prek čustvenčka na zaslonu. Šele kasneje me je doletela misel, da bi pred desetimi leti za tak napredek potreboval več dni in vsaj tri srečanja. Navdušenje nad tehnologijo interneta me je prevzelo, dejansko smo bili sočasno vsi prisotni.

Tretje srečanje je bolj ali manj dober pogovor, zelo malo je slikovnega gradiva, še manj pa je indeksiranih referenc. Zakaj je temu tako? Menim, da je ta tretja seansa dejanska osebna seansa, kjer se naročnik izrazi s svojimi lastnimi čustvi in spoznanji, teh pa ni možno izbrskati med popularnimi slikami in najbolj všečkanimi primeri, vsaj ne tako hitro, kot jih navrže miselna nevihta na prvem srečanju. Tretji sestanek je najbolj zanimiv, saj se takrat začetna evforija nad načrtovanjem nečesa novega pri naročnikih zmanjša. Na tem srečanju je konkretizirana finančna konstrukcija, kar zadevo zresni oziroma pogosto omeji. Iz sončnega vremena preidemo v delno oblačno, izključene niso niti čustvene nevihte na strani naročnika: lahko nastane trk različnih vizualnih predstav ali vizualnih izkušenj med udeleženci glede predlaganih rešitev in pričakovanj. Nastanejo frustracije in iskanje rešitve, to lahko potekla sočasno ali pa se dogovorimo, da poiščem rešitev do naslednjega srečanja. Vpeljani čas pri iskanju

drugačne prostorske rešitve (npr. pozicioniranje kuhinje v hiši, zasnova delovnega prostora za uslužbenca, zasnova sprejemnice...) omogoča polnejši razvoj ideje. V primerjavi s prvotnim, z idejami in s slikovnim gradivom intenzivno nabitim srečanjem, je to tretje srečanje popolnoma nasprotno.

Kaj se na tej stopnji dogodi? Nastala je prva preobrazba, od začetne usmerjenosti od navzven proti sebi se je smer razmisleka obrnila za 180 stopinj: iz sebe navzven. Ta prehod opazim jaz kot analitik miselnega toka med naročnikom in menoj. Le redko je naročnik v ednini, pogosto sta vsaj dva (zakonca) ali celo več (predstavniki uprav in njihovi sodelavci). Na tej stopnji spoznam, da so vizualne podobe, ki jih naročniki natresejo na prvem snidenju, ujete v splošne shematizirane družbeno sprejete predstave o nečem (kako izgleda dnevna soba v retro stilu; kakšna je oblika elegantnega kamina ...). S pogovorom so učinki vizualnosti prvotnih podob epistemološko razdelani glede na kriterije vpliva podobe na predstavo o nečem (socialni vpliv in ekonomski vpliv prostorske rešitve). Ni izključena ugotovitev, da je prvotna vizualna podoba le iluzija, torej nestvarna predstava. Tudi če je iluzija ali ne, to še ne pomeni, da ne sme obstajati. Iluzija je koristna, je del pričakovane predstave o nečem. Sorodnosti najdemo še pri filmski ustvarjalnosti ali pa pri ilustratorjih in književnikih, kjer je iluzija bistveni element predstavitve problematike.

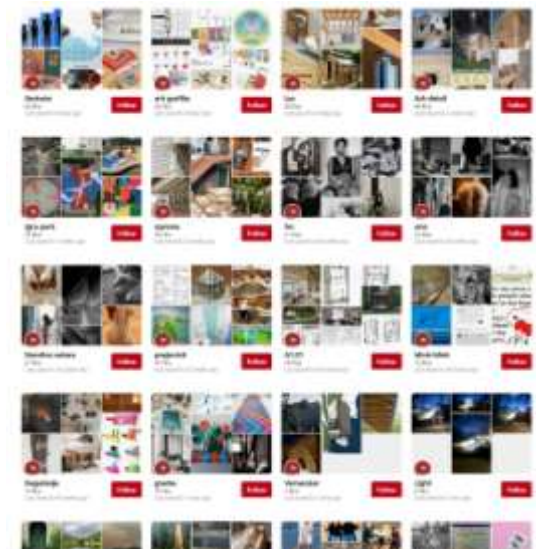
Nadaljnji koraki delovnega ustvarjalnega procesa so pragmatično speljani tako, da se zadeve materializirajo v jasnejši obliki, z upoštevanjem standardov in drugih omejitev med možnim, mogočim in realnim. V tej trikotniški zasedbi se preoblikujejo predstave o pričakovanem in potrebnem ter določila o možnem in sprejemljivem. Čustvenčki se povsem umaknejo, v ospredje stopijo življenjska načela naročnika, ki morda v svojem bistvu niso tako blizu tistim prvim vizualnim predstavam iz prve seanse digitalnega grafikologa. Ti slednji koraki vodijo h kristalizaciji ali kalcinaciji idej v načrte, risbe, kjer so postavljene prave debeline materialov, resnični odmiki med stenami in drugimi mejnimi ploskvami. Kalcinacija povzroča otrdelost sklepa oziroma mišic ob sklepu in povzroča bolečine. Gibanje teh sklepov

je oteženo. Tudi pri projektu se na tej fazi gibanje (premikanje) prostorskih rešitev po tlorisu močno omeji oziroma po vsaki stopnji detajlnejše obdelave je tako gibanje bolj omejeno. V ospredje pa vse bolj stopa pot ustvarjanja vizualnih podob predlagane rešitve (pogledi, tlorisi, prerezi, makete, kolaži), ki so pri naročnikih sprejete s precej intenzivnejšimi čustvi kot podobe s prvega sestanka. Grafikolog je sedaj osebne narave, ni splošen ali shematiziran družbeni pojav, saj so rešitve ukrojene po meri naročnika in niso ulovljene v širnem digitalnem morju svetovnega spleta.

Vizualne podobe s prvega srečanja so ob zaključku projekta in dejanski izgradnji za naročnika le bežen spomin. Zame kot raziskovalca so prve uvodne podobe zabeležene sorodno kot risbe v traktatih o arhitekturi (podobe stebrih redov, sheme renesančnih vil, oblikovanje fasadnega friza). Nekatere od podanih podob so že na nivoju simbolov, kot so prometni znaki ob cesti ali piktogrami na letališčih. Znana je fotografija vojaka v španski državljanski vojni, ki sprva izgleda fascinatno, koreografsko in udarno, šele drugi pogled nas privede do spoznanja, da je bil v trenutku posnetka ustreljen in bo umrl. Na fotografiji je vojak z raztegnjeno roko, puška mu ravno odhaja iz roke, v ozadju je preprosta krajina. Fotografijo je posnel Robert Capa (Near Cerro Muriano, Cordoba, 5. 9. 1936) (Mirzoeff, 1999: 77). Tu dodajam misel, da so pred nami nevidni izzivi, ki čakajo na nas, da jih kot arhitekti ponotranjimo, da ne snujemo objekta, temveč ustvarjamo proces snovanja objekta. (Originalna misel: »[There are] unseen objects that await us, if we as architects begin to think about designing not the object, but a process to generate objects.« – Michael Hansmeyer)

Grafikolog je tehnika, ki jo uporabljamo na prvem srečanju, morda še na drugem srečanju in nato se komunikacija (izražanje) med menoj in naročnikom ustali in usmeri v pogovor in ustvarjanje maket in modelov dejanskega načrtovanega objekta. Pot ustvarjanja je speljana od splošnega, generičnega (masovnega) do osebne in ukrojene arhitekturne rešitve na izbrani lokaciji oziroma v prostoru. Podobe pa ostajajo podobe, so enodimenzionalne, nekatere dvodimenzionalne. So podobe tudi prostorske?

Obstajajo. To so razstavni eksponati na sejnih, galerijske instalacije in ulične postavitve predstav. Naročniki niso prav domači pri prostorskih podobah, te opazneje vstopijo v našo komunikacijo po tretjem srečanju. Takrat se ideje konkretizirajo. Pogosto takrat opravimo ogled sorodnih primerov v praksi, obiščemo sejem ali pa si ogledamo razstavo. Ti izleti v realni svet poglobijo medsebojne povezave in osvetlijo nekatere privzgojene vzorce razmišljanja in predstav o nečem. Neizbežno se v teh situacijah naročniki soočajo z lastno preteklostjo in jo s pogovorom predstavijo tudi meni, krojaču prostora. Ob stopanju v svet prostorskih podob je neizbežna prebuditev še drugih čutil: sluha, vonja, dotika in okusa. Čutila pa nam krojijo čustveno doživljanje. Takrat se sproži polno čutenje prostora in ljudi v njem.

Slika 1: Primer inspirativnega panela za namene grafikologa

Slika 2: Podoba brez predstave o vsebini in brez konteksta

Slika 3: Kontekst brez podobe

Slika 4: Predstavljena podoba brez konteksta.

Slika 5: Podoba in različni pogledi nanjo. Za primer je uporabljena t.i. Sarajevska kocka umetnika Aida Rifatbegovića, ki je upodobil pet značilnosti starega mesta Sarajeva: Sahat kulo, sarajevsko katedralo, Begovo džamijo, staro pravoslavno cerkev in sinagogo. Primer Sarajevske kocke je predstavlja značilne prehode plastenja oddivanja bistva in modularnosti rešitve. Vse to je del ustvarjalne poti med predstavo o podobi in končnim izdelkom.

Slika 6: Znak med dovoljenim in prepovedanim. Analogija tretjega sestanka z naročnikom.

Viri in literatura:

Mirzoeff, N. (1999). An introduction to visual culture. New York: Routledge, 8.

Walker, S., Sydney W. (2004). "Artmaking in an Age of Visual Culture: Vision and Visuality." *Visual Arts Research* 30, no. 2 (2004): 23–37. <http://www.jstor.org/stable/20715350>.

Razvoj inovativnega razmišljanja

<http://2inno.eu/sl/content/ideja-faza-odkrivanja> <28. 7. 2018>

Arhitekt Michael Hansmeyer

<http://www.michael-hansmeyer.com> <28. 7. 2018>

Slovar uporabljenih izrazov:

Žebličiti: nekaj z žebličkom pripeti na oglasno desko. Izraz izhaja iz angleške besede *to pin*. Izraz uporablja aplikacija Pinterest, ime izhaja iz kombinacije besed *pin* (žebliček) in *interest* (zanimanje).

Grafikolog: besedna skovanka, ki opisuje pogovor ali dopisovanje z besedilom in hkrati z uporabo slik. V prosti razlagi bi lahko to opredelili kot grafični pogovor. Pogosto so slike povzete iz spletnega brskalnika in deljene prek vmesnikov (aplikacij) med uporabniki. Slike in besedila lahko udeleženci pogovora všečkajo, komentirajo ali dorisujejo.

Kalcinacija: izraz, vzet iz medicine, ki pomeni nabiranje kalcija v mišicah. V članku je izraz razumljen kot stabilizacija mehkega tkiva (ideja – načrt).

NAGRAJENE KOLEKCIJE, LIKOVNI PEDAGOGI IN POSAMEZNIKI

ZLATA KOLEKCIJA

OŠ Dutovlje

Likovni pedagoginji: Vlasta Markočič in Sabina Erjavec

Tjaša Stojanoski, 8. r., Petra Lah, 6. r., skupinsko delo učenci 6. a r., Jure Jekše in Mihael Simoneta, 7. r., Lian Rei Furlan in An Semolič, 7. r., Isabel Della Torre in Lara Štakul, 7. r.

OŠ Grm Novo mesto

Likovni pedagog: Uroš Strugar

Aljoša Urbas, 8. r., Petra Vrbinc, 8. r., Klara Ostojič, 8. r., Lana Traven, 8. r., Amika Zoja Jelič, 8. r., Zoya Aleksandra Bracovič, 8. r.

OŠ Puconci

Likovna pedagoginja: Monika Vidmar

Tea Šiftar in Špela Marič, 8. r., Ana Pelcar in Blažka Harkai, 8. r., Vida Balažic, 8. r., Sui Leonie Becker in Jure Smodiš, 8. r., Timea Kozic, 9. r., Maja Banfi, Nuša Kološa in Anja Kerec, 8. r.

Učenci, vključeni v zlato kolekcijo, prejmejo zlata priznanja.

ZLATA PRIZNANJA

Patrik Vrabec, 3. r.

OŠ Dutovlje

Likovna pedagoginja: Valentina Novič

Rene Frančeškin, 5. r.

OŠ Miren, PŠ Kostanjevica

Likovni pedagog: Romeo Stubelj

Ema Modrijan, 6. r.

OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica

Likovna pedagoginja: Tanja Batistič Poljšak

SREBRNA KOLEKCIJA

OŠ Dutovlje

Likovna pedagoginja: Neža Pahor

Ruben Tavčar, 1. r., Patrik Vrabec, 3. r.,
Agata Peric, 1. r., Zarja Dekleva, 1. r.

OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen

Likovna pedagoginja: Tanja Samec

Matjaž Bunc, 8. r., Jaša Krošelj, 8. r., Tine
Peric, 8. r., Andrej Poplašen, 8. r., Iris
Rebula, 8. r., Sašo Rovtar, 8. r.

OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana

Likovna pedagoginja: Mojca Ogrizek Drinovec in Mojca Abbad

Lucija Gliha, 7 let, in Živa Jug, 8 let, Mark
Simikič, 7 let, in Jure Kremžar, 8 let, Žiga
Jevšnikar, 7 let, Nola Brezovec, 7 let, Nia
Prosen, 7 let, in Ava Sedevčič Hosnik, 8 let,
Brina Plut, 7 let

**Učenci, vključeni v srebrno kolekcijo, prejmejo
srebrna priznanja.**

SREBRNA PRIZNANJA

Mia Feigel, 7. r.

OŠ Danila Lokarja Ajdovščina
Likovna pedagoginja: Nataša Rupnik

Neja Krenker, 9. r.

OŠ Neznanih talcev Dravograd
Likovni pedagog: Igor Vitrih

Tjaš Čerli, 2. r.

OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen
PŠ Štanjel
Likovna pedagoginja: Sonja Mušič

POSEBNA NAGRADA

Center IRIS Ljubljana (Center za
izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo
in svetovanje za slepe in slabovidne)

Likovna pedagoginja: Nina Schmidt

skupinsko delo: Sara Zupančič, 6. r., Tadej
Jamnik, 6. r., Damijan Vizjak, 6. r., Pika
Topolnik, 7. r., Nejc Zarnik, 7. r., Tim
Krebs, 7. r.

O NAGRAJENIH KOLEKCIJAH

Tako kot vsako leto, tudi letos delo komisije, ki je pregledala in izbrala likovne izdelke, ni bilo enostavno, saj so likovni izdelki edinstveno izpolnjevali kriterije, ki smo jih postavili kot merilo pri izboru: domiselna in izvirna izpoved o arhitekturnem prostoru v likovnem motivu, izbor in izvedba likovne tehnike ter splošna zanimivost in kakovost likovnih izdelkov.

Šest nagrajenih kolekcij, tri zlate in tri srebrne, so izvrstni primeri primernega načrtovanja likovne dejavnosti s strani likovnih pedagogov, ki so zasnovali zanimive likovne naloge, izbrali primerne likovne tehnike in motive ter znali motivirati učence za likovno izražanje. Tematika likovnega natečaja je učence očitno spodbudila k raziskovanju vsestranskega pomena arhitekturnega prostora. Učenci so v vseh primerih izkazali bogato domišljijo, domiselnost, spretnosti pri rokovanju z materiali in pripomočki ter razumevanje osnov likovnega jezika v arhitekturnem prostoru.

ZLATE KOLEKCIJE

OŠ GRM NOVO MESTO

Na OŠ Grm Novo mesto poučuje likovni pedagog Uroš Strugar. Drugič, saj je že leta 2016 prejel zlato priznanje za kolekcijo, nas ugodno preseneča njegova domiselnost in natančnost pri načrtovanju likovnih nalog. Raznolikost in originalnost sta kvaliteti celotne kolekcije. Likovni izdelki njegovih učencev izražajo ustvarjalno svobodo, so močno izpovedni in ekspresivni.

Risbe in slike, pri katerih so mladi avtorji uporabili različne likovne tehnike, so tehnično dovršene, likovni motivi so originalni in izkazujejo močno izraznost in estetsko doživetost. Prefinjene risbe in slike, narejene v kombinaciji flomastra, barvnih svinčnikov in akvarela, odkrivajo ritmične vzorce organizacije urbanega prostora, na katerih je bela črta, ki nastaja kot prikaz praznine v prostoru, eden ključnih izraznih sredstev. Polne, tanjše, debelejše, umirjene ali živahne linije ter barve dajejo risbam poseben karakter. Urbanistični načrti, ki so jih učenci izdelali, delujejo kot prefinjene čipke, kot odtis urbane mreže, ki se je oblikovala skozi stoletja človeškega udejstvovanja v prostoru. S tem dokazujejo pristno, suvereno in doživeto razumevanje likovnih pojmov s področja arhitekturnega oziroma urbanističnega oblikovanja.

OŠ PUCONCI

Delo likovne pedagoginje Monike Vidmar, ki poučuje na OŠ Puconci, odlikuje poglobljeno likovno pedagoško raziskovanje. Unikatni izdelki v kombiniranih tehnikah, ki so jih ustvarili njeni učenci, izkazujejo, kako izkušena in ustvarjalna pedagoginja uspe odlično izpeljati zahtevne likovne naloge.

Motivi na likovnih izdelkih poudarjajo simetrijo in ponavljanje detajlov, kar je pogost pojav pri arhitekturnem oblikovanju. Učenci so znali izkoristiti vse možnosti, ki jih tehnika dopušča, in tako pričarali neponovljive podobe, na katerih opozarjajo na pogosto neopažene izkušnje v mestnem prostoru. Mesto kot igra zastorov, ki zakrivajo in odkrivajo poglede, raznolikost materialov, barv, tekstur, oblik in vzorcev.

Velja pohvaliti raznolikost formatov, barv in kakovost uporabljenih likovnih materialov in način, kako so učenci smiselno izdelali različne prostorske tvorbe. Likovni izdelki so tehnično zelo kakovostno in izvorno izvedeni.

Kolekcijo dopolnjuje grafika ornamentalne kompozicije, pri čemer so učenci raziskovali materiale in izkazali originalno razumevanje pojmov izražanja na ploskvi, kot so likovna kompozicija, prostorski ključji, likovne spremenljivke, ploskev, barva in linija v grafiki, in z bogatim odtiskovanjem ponazarjali iluzijo tretje dimenzije arhitekturnega prostora v likovnem motivu.

OŠ DUTOVLJE

Male plastike z arhitekturnimi motivi učencev predmetne stopnje OŠ Dutovlje, pod vodstvom likovnih pedagoginj Vlaste Markočič in Sabine Erjavec, nas presenečajo zaradi njihove dodelanosti, igrivosti in ekspresivnosti. Okrašene z ritmičnimi vzorci v naravnih barvah gline so tehnično izjemno kakovostno izvedene. Preseneča nas bogastvo pri okraševanju, poudarjena reliefnost, natančnost obdelave površin kipov in številni detajli, ki poudarjajo karakter vsakega kosa. Posamezni kosi sestavljajo kompozicije, na katerih prepoznamo značilnosti domačega prostora v obliki nizanja arhitekturnih objektov, raznolikost oblik, karakter gradnje in materialov.

Kolekcijo sestavljajo tudi serije risb, na katerih je uprizorjen postopek gradnje na domačem Krasu. Ker so postavljene v lične okvirje, nas spominjajo na lutkovno gledališče, v katerem risbe igrajo predstavo in pripovedujejo zgodbe o nastanku in razvoju prostora.

Domiseln in nenavaden pristop pri načrtovanju likovnih nalog, izviren likovni motiv in ne nazadnje pestrost izvedb kažejo, da so bili učenci motivirani in navdušeni pri likovnem izražanju in tudi na izjemno kakovostno, inovativno ter ustvarjalno likovno pedagoško delo.

SREBRNE KOLEKCIJE

OŠ ANTONA ŠIBELJA-STJENKA KOMEN

Delo likovne pedagoginje Tanje Samec, ki poučuje na OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen, odlikuje poglobljeno likovno raziskovanje predvsem na področju likovnih tehnik. Doslej nas je pri vsaki izvedbi likovnega natečaja »Po Fabianijevih poteh« prijetno presenetila z unikatnimi likovnimi izdelki svojih učencev, pri katerih je vedno izstopala inovativnost, in je zato prejela zaslužena priznanja. Izdelki, ki so jih iz papirja ustvarili njeni učenci, kažejo, da lahko izkušena in ustvarjalna pedagoginja odlično izpelje zahtevne likovne naloge.

Papir je gradivo, ki ga lahko oblikujemo na nešteto različnih načinov. Zagotovo je najzahtevnejše striženje in prepogibanje na način, da na polovico prepognjene ploskovite oblike razpremo in s tem ustvarimo tridimenzionalne tvorbe. Naloga, ki je zanimivo sredstvo za razvoj prostorskih predstav učencev, zahteva izjemno natančnost pri načrtovanju in izdelavi.

Nenavadni geometrični motivi nastanejo, ko ritmično nanizani linearni elementi tvorijo kompleksne prostorske oblike. Učenci so očitno raziskovali vse možnosti, ki jih likovni material in tehnika dopuščata, in tako pričarali neponovljive abstraktne podobe.

Posebej velja pohvaliti likovno pedagoginjo, ki je brežhibno in uspešno planirala in izpeljala zahtevno likovno nalogo.

OŠ DUTOVLJE

Izjemno učinkovite prostorske tvorbe učencev razredne stopnje OŠ Dutovlje, na kateri poučuje pedagoginja Neža Pahor, nas presenečajo zaradi svoje igrivosti in enostavnosti. Razgibane kompozicije likov, ki predstavljajo silhete arhitekturnih objektov, preprosto izdelane iz lepenke

naravne barve in okrašene z narisanimi vzorci ter povezane v celoto z žico, so tehnično zelo kakovostno izvedene. Presenečajo nas številni detajli, ki poudarjajo karakter vsakega lika. Likovni izdelki so prikaz dejstva, da je s primernim načrtovanjem in enostavnimi materialnimi sredstvi možno uvajati relativno kompleksne prostorske pojme že v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole in hkrati tudi razvijati prostorske predstave in psihomotorične zmožnosti ter navajati najmlajše učence na natančno opazovanje domačega kraja. Kakovost likovnih izdelkov priča o visoki motiviranosti učencev za likovno izražanje in o odličnem načrtovanju likovne naloge s strani mentorice.

OŠ OSKARJA KOVAČIČA

Na OŠ Oskarja Kovačiča Ljubljana poučujeta likovna pedagoginja Mojca Ogrizek Drinovec in profesorica razrednega pouka Mojca Abbad.

Kolekcijo sestavljajo reliefi, na katerih so motivi naslikani z upoštevanjem izvornih vzorcev naravnih materialov, kot so kamni, kosi lubja, vejice in listje cvetov, kombinirani z valovito lepenko in pritrjeni na trši kartonski podlagi. Likovni motivi ponazarjajo pročelja tradicionalnih hiš s podeželja. Z materialom, s katerim sicer hitro lahko nastanejo ceneni in kičasti izdelki in ga zato običajno ne priporočamo, so učenci izdelali originalne in estetske rešitve. Likovni izdelki izražajo ustvarjalno svobodo, so močno izpovedni in ekspresivni, zato nas prijetno preseneča še nikoli viden način uporabe likovne tehnike in materialov. Izdelki so unikatni, izvorni, tehnično dovršeni in izražajo občutljivost in kreativnost mladih avtoric in avtorjev. Domiselna in nenavadna likovna tehnika, izviren likovni motiv in ne nazadnje pestrost izvedb kažejo, da so bili učenci motivirani in navdušeni pri likovnem izražanju, in potrjujejo, da je delo likovnih pedagoginj izjemno kakovostno, inovativno, ustvarjalno in predano.

POSEBNA NAGRADA

CENTER IRIS LJUBLJANA (CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE, REHABILITACIJO, INKLUZIJO IN SVETOVANJE ZA SLEPE IN SLABOVIDNE)

Strokovna komisija se je odločila, da podeli še eno posebno nagrado Centru IRIS Ljubljana, na katerem poučuje mentorica Nina Schmidt. Gre za posebno ustanovo, ki se ukvarja z izobraževanjem, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanjem za slepe in slabovidne učence. Kolekcija vključuje sestavljanke, narejene iz odpadne embalaže, kaširane s časopisnim papirjem in pritrjene na podlage, na katerih so s kontrastno barvo označeni elementi odprtega urbanega prostora. Gre za primarno likovno tehniko pri prostorskem oblikovanju, ki z rokovanjem z vnaprej predloženimi volumni omogoča zanimive igre in raznolike kombinacije prostorskih oblik.

dr. Bea Tomšič Amon

OŠ Dutovlje, ZLATA KOLEKCIJA

Lian Rei Furlan in An Semolič, 7. r.

Tjaša Stojanoski, 8. r.

OŠ Grm Novo mesto, ZLATA KOLEKCIJA

Petra Vrbinc, 8. r.

Klara Ostojić, 8. r.

OŠ Puconci, ZLATA KOLEKCIJA

Ana Pelcar in Blažka Harkai, 8. r.

Sui Leonie Becker in Jure Smodiš, 8. r.

Timea Kozic, 9. r.

ZLATA PRIZNANJA

Patrik Vrabec, 3. r.
OŠ Dutovlje

Ema Modrijan, 6. r.
OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica

Rene Frančeškin, 5. r.
OŠ Miren, PŠ Kostanjevica

OŠ Dutovlje, SREBRNA KOLEKCIJA

Zarja Dekleva, 1. r.

Ruben Tavčar, 1. r.

OŠ Oskarja Kovačiča, Ljubljana, SREBRNA KOLEKCIJA

Lucija Gliha, 7 let, in Živa Jug, 8 let

Žiga Jevšnikar, 7 let

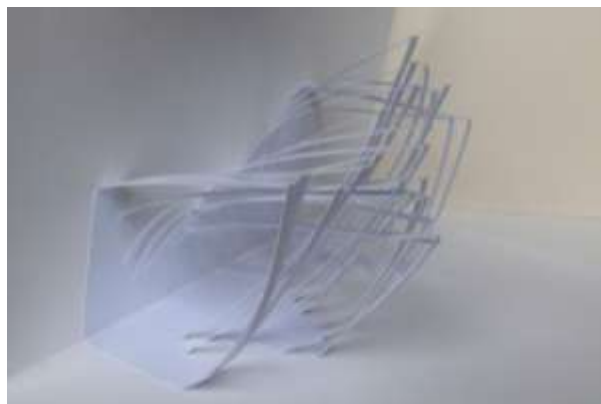
OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen, SREBRNA KOLEKCIJA

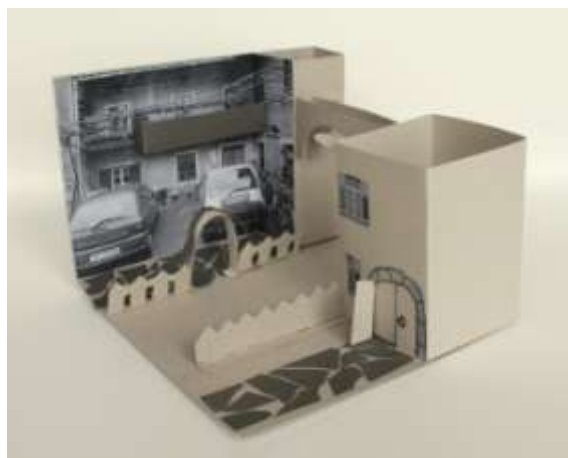
Matjaž Bunc, 8. r.

Sašo Rovtar, 8. r.

Jaša Krošelj, 8. r.

Mia Feigel, 7. r.
OŠ Danila Lokarja Ajdovščina

Neja Krenker, 9. r.
OŠ Neznanih talcev Dravograd

Tjaš Čerli, 2. r.
OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen
PŠ Štanjel

Skupinsko delo, 6. in 7. r.
Center IRIS Ljubljana

BRONASTA PRIZNANJA

OŠ Danila Lokarja Ajdovščina

Likovna pedagoginja: Nataša Rupnik

Dominik Ličer, Nika Troha

OŠ Col

Likovna pedagoginja: Silva Karim

Jakob Grmek, Rebeka Lampe, Hana Bizjak

OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača

Likovna pedagoginja: Vesna Marion

Taja Medved, Ema Rožac

OŠ Dobravlje

Likovna pedagoginja: Sonja Makuc

Ana Verč, Zala Zabukovic, Nika Verč

OŠ Dornberk

Likovna pedagoginja: Sandra Fabjan

Jan Medvešček

OŠ Neznanih talcev Dravograd

Likovni pedagog: Igor Vitrih

Nejc Toplak, Tamara Pogorelova, Urban Mihelič

OŠ Dutovlje

Likovna pedagoginja: Tanja Planinšček

Erin Fabjan

Likovna pedagoginja: Valentina Novič

Noemi Pavlin, Danijel Brundula, Hana Kosmač

OŠ Slivnica Pri Celju, Gorica pri Slivnici

Likovna pedagoginja: Nataša Himmelreich

Iva Čede, Jerneja Gajšek

OŠ Dragomirja Benčiča – Brkina Hrpelje

Likovna pedagoginja: Vesna Marion

*Tinej Ostric, Vid Rupnik, Nastja Plenjšek, Živa Dodič,
Ana Batič, Nija Abram, Neža Novak, Gaja Ceglar*

OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen, PŠ Štanjel

Likovna pedagoginja: Dunja Peric

Evan Prelec

Likovna pedagoginja: Sonja Mušič

Erin Prelec, Žan Ukmar, Mihael McCully

OŠ Košana

Likovna pedagoginja: Marija Mršnik

Agata Medved, Žan Penko

OŠ Gustava Šiliha Laporje

Likovna pedagoginja: Renata Jesenek

*Žan Kurnik, Matevž Dover, Veronika Šela, Biserka
Dovnik*

OŠ Bežigrad, Ljubljana

Likovni pedagog: Tomaž Jurca

Teodora Ilić

OŠ Bičevje, Ljubljana

Likovna pedagoginja: Helena Angelski

Jernej Kogovšek, Taja Plestenjak, Daša Pavlovič

OŠ Franca Rozmana - Staneta, Ljubljana

Likovna pedagoginja: Damjana Stopar Štrous

*Jaka Pograjec, Eva Malec, Dora Tomori, Nino
Knežević*

OŠ Hinka Smrekarja, Ljubljana

Likovna pedagoginja: Kristina Kompan

Alica Muratović Romih, Lana Larisa Uhan Bilčar, Julija Zavrl, Matej Majnik, Aljaž Omerzu, Dragan Vlaović

OŠ Ledina, Ljubljana

Likovna pedagoginja: Barbara Tacar

Ela Senica

Likovna pedagoginja: Natalija Rožnik

Maj Butolen

OŠ Anice Černejeve Makole

Likovna pedagoginja: Renata Jesenek

Maja Kropec, Mojca Verdnik, Charlie Stojnšek Križanec, Blažka Fišer, Alja Kodrič

OŠ Frana Erjavca Nova Gorica

Likovna pedagoginja: Gordana Štucin

Erika Šavli, Hana Talič, Jennifer Zagorc, Lara Črnigoj, Ela Sanabor, Marisa Kodelja

OŠ Petrovče

Likovna pedagoginja: Zala Valenčak

Nika Brumec, Ana Jelen, Taja Dvornik

OŠ Podbočje

Likovna pedagoginja: Damjana Stopar Štrovs

Nejc Jarkovič, Zoja Iva Jurečič, Hana Iljaš, Žiga Drmaž, Nik Vučič, Zoja Nala Božič

OŠ Belokranjskega odreda Semič

Likovna pedagoginja: Vlasta Henigsman

Elis Čajič Fink

Likovni pedagog: Miha Henigsman

Vesna Malnarič, Lina Kmet

OŠ Srečka Kosovela Sežana

Likovna pedagoginja: Mateja Melan

Hana Funč, Eva Zankoč, Tinkara Krašovic, Izabela Franetič, Špela Bezjak Zupančič, Nina Kariž, Neža Jurančič, Ana Kukanja, Denis Skok

OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

Likovna pedagoginja: Polona Maher

Tijana Prelec

OŠ Milana Majcna Šentjanž

Likovna pedagoginja: Tjaša Hribar

Leja Musar, Sara Žgajnar, Katja Strnad

OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka

Likovni pedagog: Simon Mlakar

Val Habjan, Lukas Rimac, Nika Jenko, Adna Bašič, Maša Bertonceelj, Neža Trtnik

OŠ Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj

Likovna pedagoginja: Mija Žagar

Urška Sevcnikar, Naja Rednak

OŠ Tržišče

Likovna pedagoginja: Tjaša Hribar

Nika Drobnič

OŠ Draga Bajca Vipava, Podružnica Vrhpolje

Likovna pedagoginja: Kristina Lavrenčič

Žiga Simonič, Filip Krašna, Ian Lavrenčič, Mila Plesničar, Lucija Premrl

OŠ Draga Bajca Vipava

Likovna pedagoginja: Kristina Lavrenčič

Sara Furlan, Filip Skapin, Eva Ivana Fabčič

OŠ Žužemberk

Likovna pedagoginja: Maja Mlakar

Janja Longar, Tia Flander, Špela Pucelj, Marija Mrvar, Neža Kuhelj

Dijaški Dom Nova Gorica

Likovna pedagoginja: Petra Brne

Teja Jelenc

Gimnazija Nova Gorica

Likovna pedagoginja: Jelena Uršič

Tina Furlan

Vrtec Sežana, enota Štanjel

Vzgojiteljica: Silvana Lozej

Skupina Muc, starost 2 - 2,5 let

Byron Southwood Public School, Kanada

Likovna pedagoginja: Helen Filipcic

Jackson Still

OŠ Branko Radičević, Negotin, Srbija

Likovni pedagog: Ljubiša Blagojević

Lena Kaličanin, Valentina Nikolić

OŠ Miloš Crnjanski Novi Sad, Srbija

Likovni pedagog: Dragan Karlavaris

Nataša Krstić, Nikola Todorović, Tijana Perić

SEZNAM SODELUJOČIH ŠOL IN VRTCEV:

SLOVENIJA: OŠ DANILA LOKARJA AJDOVŠČINA; OŠ COL; OŠ LOKA ČRNOMELJ; OŠ DR. BOGOMIRJA MAGAJNE DIVAČA; OŠ DOBRAVLJE; OŠ DORNBERK; OŠ NEZNANIH TALCEV DRAVOGRAD; OŠ DUTOVLJE; OŠ SLIVNICA PRCELJU; OŠ DRAGOMIRJA BENČIČA – BRKINA HRPELJE; OŠ DR. ALEŠ BEBLER - PRIMOŽ HRVATINI; OŠ ANTONA ŠIBELJA-STJENKA KOMEN; OŠ ANTONA ŠIBELJA-STJENKA KOMEN, PŠ ŠTANJEL; OŠ KOŠANA; OŠ GUSTAVA ŠILIH LAPORJE; OŠ LENART; CENTER IRIS, LJUBLJANA; OŠ BEŽIGRAD, LJUBLJANA; OŠ BIČEVJE, LJUBLJANA; OŠ FRANCA ROZMANA STANETA, LJUBLJANA; OŠ HINKA SMREKARJA, LJUBLJANA; OŠ LEDINA, LJUBLJANA; OŠ OSKARJA KOVAČIČA, LJUBLJANA; OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE; OŠ FRANCA ROZMANA-STANETA MARIBOR; OŠ MIREN; OŠ MIREN, PŠ BILJE; OŠ MIREN, PŠ KOSTANJEVICA; OŠ FRANA ERJAVCA NOVA GORICA; OŠ MILOJKE ŠTRUKELJ NOVA GORICA; OŠ GRM NOVO MESTO; OŠ PESNICA; OŠ PETROVČE; OŠ PODBOČJE; OŠ POLHOV GRADEC; OŠ KAJETANA KOVIČA POLJČANE; OŠ LJUDSKI VRT PTUJ; OŠ PUCONCI; OŠ BELOKRANJSKEGA ODREDA SEMIČ; OŠ SREČKA KOSOVELA SEŽANA; OŠ ŠEMPAS; OŠ RUDOLFA MAISTRA ŠENTILJ; OŠ MILAN MAJČEN ŠENTJANŽ; OŠ CVETKA GOLARJA, ŠKOFJA LOKA; OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA ŠOŠTANJ; OŠ TRŽIŠČE; OŠ DRAGA BAJCA VIPAVA; OŠ DRAGA BAJCA VIPAVA, PŠ VRHPOLJE; OŠ ŽUŽEMBERK.

SREDNJE ŠOLE: SREDNJA VZGOJITELJSKA ŠOLA IN GIMNAZIJA LJUBLJANA; DIJAŠKI DOM NOVA GORICA; GIMNAZIJA NOVA GORICA; ŠOLSKI CENTER POSTOJNA.

TUJINA: KANADA, BYRON SOUTHWOOD PUBLIC SCHOOL; SRBIJA, NEGOTIN, OŠ BRANKO RADIČEVIĆ; SRBIJA, NOVI SAD, OŠ MILOŠ CRNJANSKI.

VRTEC: Vrtec Sežana, enota Štanjel